

סדר התפלות ד' קדיש ותחנונים

פרק ה

א.

שליח ציבור אומר קדיש לעולם קודם כל תפילה ואחר כל תפילה.
ואחר שאומר סדר היום, בכל עת שיאמר סדר היום, יתחנן מעט, ויאמר
קדיש.
וכשישלים לקרות בתורה.
ובכל עת שיתחנן בדברי תחנונים, כשיגמור תחנוניו יאמר קדיש.

נוסח הקדיש

ב.

נוסח הקדיש,

יתגדל ויתקדש שמיא רבה

בעלמא דיברא כרעותיה וימלך מלכותיה ויצמח פורקניה ויקרב
משיחיה ויפרוק עמיה, בחייכון וביומיכון ובחייהון דכל בית ישראל
בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן,

יהא שמיא רבה מברך לעלמא ולעלמי עלמיא, יתברך ישתבח יתפאר
יתרומם יתעלה יתהדר יתהלל ויתנשא שמיא דקודשא בריך הוא
לעילא לעילא מכל ברכתא שירתא ותושבחתא ונחמתא דאמירן
בעלמא ואמרו אמן.

ג.

בעת שאומר שליח ציבור יתגדל ויתקדש שמייה רבה - כל העם עונין אמן.
ובעת שהוא אומר תחילה ואמרו אמן, כל העם עונין אמן יהא שמייה רבה
מברך לעלמא ולעלמי עלמיא.

ומצות חכמים הראשונים לענות אמן יהא שמייה רבה מברך בכל כוחו של
אדם.

וכשהוא אומר יתברך, כל העם עונין אמן.

וכשהוא אומר בריך הוא, כל העם עונין אמן.

וכשהוא אומר בסוף ואמרו אמן, כל העם עונין אמן.

וכסדר הזה עונין בכל קדיש וקדיש.

נוסח קדיש בתרא

ד.

קדיש בתרא.

כל קדיש שאומר שליח ציבור אחר שגומר התפילה, שאינו אומר אחריו
כלום אלא כל העם שומעין אותו ויוצאין ונפטרינן, נהגו העם כולם להוסיף
בסופו נוסח זה,

תתקבל צלותכון ותתעביד בעותכון וצלותהון ובעותהון דכל בית
ישראל קדם אבוהון די בשמיא,

יהא שלמא רבה משמיא וסייעתא ופורקנא עליכון ועלנא ועל כל
קהלהון דישראל ואמרו אמן,

עושה שלום במרומיו הוא ברחמי יעשה שלום על כל ישראל.

קדיש דרבנן.

כל עשרה מישראל או יתר שהיו עוסקין בתלמוד תורה שבעל פה, ואפילו במדרשות או בהגדות, כשהן מסיימין, אומר אחד מעומד קדיש בנוסח זה,

יתגדל ויתקדש שמייה רבה

דעתיד לחדתא עלמא, ולאחאה מיתיא ולמפרק חייא, ולמבני קרתא דירושלם, ולשיכללא היכלא קדישא, ולמעקר פולחנא נוכראה מן ארעא, ולאחבא פולחנא די שמייה לאתריה בזיויה וביקריה, וימלך מלכותיה ויצמח פורקניה ויבע משיחיה ויפרוק עמיה, בחייכון וביומיכון ובחיייהון דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן, יהא שמייה רבה מברך לעלמא ולעלמי עלמיא, יתברך ישתבח יתפאר יתרום יתעלה יתהדר יתהלל ויתנשא שמייה דקודשא בריך הוא, לעילא לעילא מכל ברכתא שירתא תושבחתא נחמתא דאמירן בעלמא ואמרו אמן.

על רבנן ועל תלמידיהון ועל תלמידי תלמידיהון דעסיקין באוריתא די באתרא הדין ודי בכל אתר ואתר, יהי להון ולכון חינא וחסדא ורחמי וסייעתא ורווחא מקדם אבוהון די בשמיא ואמרו אמן.

יהי שלמא רבה משמיא וסייעתא ופורקנא וכו',

עושה שלום במרומיו הוא ברחמי יעשה שלום על כל ישראל.

וזה הוא הנקרא קדיש דרבנן.

נהגנו להתחנן בנפילת פנים בדברים ובפסוקים אלו, פעמים בכולן ופעמים במקצתן.

לפניך אני כורע ומשתחוה ומתחנן אדון העולם אלהי האלהים ואדוני האדונים.

כי לא על צדקותינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, כי על רחמיך הרבים.

מה נאמר לי"י, מה נדבר ומה נצטדק.

חטאנו ועוינו והרשענו ומרדנו וסור ממצוותיך וממשפטיך.

לך י"י הצדקה ולנו בושת הפנים.

הושחרו פנינו מפני אשמתנו, ונכפפה קומתנו מפני עוונותינו. אין לנו פה להשיב ולא מצח להרים ראש.

אלהי בושתי ונכלמתי להרים אלהי פני אליך, כי עוונותינו רבו למעלה ראש ואשמתנו גדלה עד לשמים.

אין בנו מעשים, עשה עמנו צדקה למען שמך, כמו שהבטחתנו על ידי נביאיך "למען שמי אאריך אפי ותהלתי אחטום לך לבלתי הכריתך"

(ישעיהו מ"ח:ג),

"לא למענכם אני עושה בית ישראל כי אם לשם קדשי" (יחזקאל ל"ז:כ"ב).

לא לנו י"י לא לנו כי לשמך תן כבוד על חסדך ועל אמיתך. למה יאמרו הגויים איה נא אלהיהם.

אנא י"י אל תפן אל קשי העם הזה ואל רשעו ואל חטאתו.

סלח נא לעוון העם הזה כגודל חסדך וכאשר נשאת לעם הזה ממצרים
ועד הנה.

למען שמך י"י וסלחת לעוונני כי רב הוא.

י"י שמעה י"י סלחה י"י הקשיבה ועשה אל תאחר למענך אלהי, כי
שמך נקרא על עירך ועל עמך.

אחר נפילת אפים

ז.

נהגו העם להתחנן אחר נפילת פנים, כשמגביה פניו מן הקרקע, בפסוקים
אלו. אומר,

ואנחנו לא נדע מה נעשה כי עליך עינינו.

זכור רחמיך י"י וחסדיך כי מעולם המה.

אל תזכור לנו עוונות ראשונים, מהר יקדמונו רחמיך כי דלנו מאד.

קומה עזרתה לנו ופדנו למען חסדך.

יהי חסדך י"י עלינו כאשר יחלנו לך.

אם עוונות תשמור יה י"י מי יעמוד.

כי עמך הסליחה למען תורא.

י"י הושיעה המלך יעננו ביום קראנו.

כי הוא ידע יצרנו זכור כי עפר אנחנו.

עזרנו אלהי ישענו על דבר כבוד שמך והצילנו וכפר על חטאתינו למען
שמך.

וכן נהגו העם להתחנן אחר סדר היום תמיד בתחנונים אלו,

י"י אלהי אברהם יצחק וישראל אבותינו שמרה זאת לעולם ליצר מחשבות לבב עמך והכן לבבם אליך.

והוא רחום יכפר עוון ולא ישחית והרבה להשיב אפו ולא יעיר כל חמתו,

כי אתה י"י טוב וסלח ורב חסד לכל קוראיו.

צדקתך צדק לעולם ותורתך אמת.

מי אל כמוך נושא עוון ועובר על פשע לשארית נחלתו, לא החזיק לעד אפו כי חפץ חסד הוא. ישוב ירחמנו יכבוש עוונותינו, ותשליך במצולות ים כל חטאתם. תתן אמת ליעקב חסד לאברהם אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם.

ברוך י"י יום יום יעמוס לנו האל ישועתנו סלה.

י"י צבאות עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה.

י"י צבאות אשרי אדם בוטח בך.

ברוך אלהינו, ברוך אדונינו, ברוך בוראנו שבראנו לכבודו, שהבדילנו מן התועים ונתן לנו תורת אמת על ידי משה רבינו, חיי עולם נטעה בתוכנו.

הרחמן יפתח לבנו לתלמוד תורתו ויתן בליבנו אהבתו ויראתו לעשות רצונו כרצונו ולעבדו בלבב שלם ובנפש חפצה, למען לא ניגע לריק ולא נלד לבהלה.

כן יהי רצון ורחמים מלפניך י"י אלהינו שנחיה לשמור חוקיך בעולם הזה ולימות המשיח, כדי שנזכה ונירש טוב לחיי העולם הבא,

למען יזמרך כבוד ולא ידום י"י אלהי לעולם אודך.
יהיו לרצון אמרי פי וגו'.

אחר תחנונים אלה

ט.

ונהגו מקצת העם לקרות בכל יום אחר תחנונים אלו, שיר מזמור שהיו
הלויים אומרים בבית המקדש באותו היום.
וקורין "לדוד אליך י"י נפשי אשא" (תהלים כ"ה:א'), כל המזמור.
וקוראין

אמר ר' אלעזר אמר ר' חנינה תלמידי חכמים וכו'.
אין כאלהינו, אין כאדונינו וכו'.

אך צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך.
ויבטחו בך יודעי שמך כי לא עזבת דורשיך י"י.
כי כל העמים ילכו איש בשם אלהיו, ואנחנו נלך בשם י"י אלהינו
לעולם ועד.

הקדמה לברכות שבתות וי"ט

[ו] ברכות אמצעיות של שבת